

---

---

КАРАР

2021 елның 18 нче ноябрәннән

41 нче номер

Татарстан Республикасы Менделеевск  
муниципаль районы Иске Гришкин авылы  
жирлегенң бюджет процессы турындагы  
нигезләмәне раслау хакында

Бюджет законнарындагы үзгәрешләр нигезендә, Татарстан Республикасы  
Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авылы жирлеге Советы  
КАРАР КЫЛДЫ:

1. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино  
авылы жирлеге бюджет процессы турындагы Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино  
авылы жирлеге Советының 2020 елның 31 гыйнварындагы 128 номерлы «Иске Гришкино  
авылы жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында»гы, 2020  
елның 15 июлендәге 138 номерлы «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль  
районы Иске Гришкино авылы жирлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәгә  
үзгәрешләр кертү хакында»гы карарларын үз көчен югалткан дип санарга.

3. Әлеге карарны Менделеевск муниципаль районының  
[www.mendeleevsk.tatar.ru](http://www.mendeleevsk.tatar.ru) рәсми сайтында, "Иске Гришкино авылы жирлеге" бүлегендә  
Татарстан Республикасының <http://pravo.tatarstan.ru/> хокукый мәгълүмат порталында,  
урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге карар 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

Иске Гришкино авылы жирлеге Советы Рәисе

В.В.Мамакова

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авылы җирлеге  
Советының 2021 нче елның 18 нче ноябрәндәге  
41 нче номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкин авылы  
җирлегенәң бюджет процессы турында нигезләмә

Глава 1. Гомуми нигезләмәләр

«Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Иске Гришкино авыл җирлегендә бюджет процессы турында " нигезләмә (алга таба – нигезләмә) Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының «Иске Гришкино авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын төзү, карау, раслау, үтәү барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокукларын, мөнәсәбәтләрен җайга сала (алга таба-нигезләмә), аның үтәлешен тикшереп тору, шулай ук Муниципаль бурыч алуларны гамәлгә ашыру һәм җирлекнең муниципаль бурычы белән идарә итү, бюджет исәбен гамәлгә ашыру, бюджет хисабын төзү, карау һәм раслау мөнәсәбәтләрен җайга сала.

Статья 1. Җирлектәге бюджет процессының хокукый нигезе җирлектәге бюджет процессының тигез нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, җирлек уставы, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнә..

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәдә кулланыла.

Статья 2. Җирлек бюджетының хокукый формасы

1. Җирлек бюджеты һәм аның үтәлеше турындагы хисап җирлек Советының муниципаль норматив хокукый акты рәвешендә өч елга (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) эшләнә һәм раслана. Әгәр җирлек бюджеты проекты Чираттагы финанс елына төзелә һәм раслана икән, җирлекнең башкарма комитеты җирлекнең уртача сроклы финанс планын эшли һәм раслый.

2. Җирлек советының җирлек бюджеты турындагы карары 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм (яки) җирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабрәнә кадәр гамәлдә була.

3. Җирлек бюджеты турында һәм җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны раслау турындагы җирлек Советы карарлары законнарда билгеләнгән тәртиптә кул куелганнан соң җиде көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирлек бюджеты (жирле бюджет) муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен билгеләнгән.

5. Жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаны барлыкка китерүнең һәм сарыф итүнең башка рәвешләрен куллану рәхсәт ителми.

Жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турындагы хисап авыл жирлеге Советының муниципаль хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә халык алдында тыңлауларга чыгарыла.

### Статья 3. Жирлектә бюджетара жайга салу

1. Бюджетара мөнәсәбәтләр-бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салу, бюджет процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гавами-хокукый берәмлекләр арасында үзара мөнәсәбәтләр.

2. Жирлек бюджетына район бюджетыннан бюджетара трансфертлар формасында бирелә:

жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә дотацияләр;

Бюджет Кодексының 133 һәм 140 статьяларында билгеләнгән очракларда субвенцияләр

Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.6 статьясы нигезендә муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр; башка бюджетара трансфертлар.

3. Район бюджетыннан жирле бюджетларга бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлек жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтөгәндә бирелә.

4. Татарстан Республикасы бюджеты, шул исәптән жирлекләр бюджетларына дотацияләр исәпләү һәм бирү буенча Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен район бюджетына бирелә торган субвенцияләрдән тыш) жирлекләр жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле бюджетларга Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартларын үтәү шарты белән жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле бюджетларга бюджетара трансфертлар бирүнең төп шартларын үтәү шарты белән бирелә., Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44 статьясында каралган.

5. Жирлекләрнең бюджет тәэмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр жирлекләргә район Советының Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актлары нигезендә бирелә.

6. Жирлек бюджетыннан Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 44.10 статьясында билгеләнгән тәртиптә бирелә. Бюджетара субсидияләр Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек бюджетында карала.

7. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен башкарганда барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин. Субсидияләр бирү максатлары

һәм шартлары авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган башкарма комитетлар арасында килешүләр белән билгеләнә.

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган җирлек Советының муниципаль хокукый актларында каралган очракларда һәм тәртиптә муниципаль район бюджетына төзелгән килешүләр нигезендә җирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләр өләшен гамәлгә ашыру өчен җирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

2. Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләре һәм аның тиешле Татарстан Республикасы законнары нигезендә кабул ителә торган җирлек Советы карарларында каралган очракта һәм тәртиптә җирлек бюджетына район бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән килешүләр нигезендә җирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

#### Мәкалә 4. Бюджет классификациясе

1. Җирлек бюджетын төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Җирлекнең финанс органы бюджет законнары нигезендә җирле бюджет чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели.

3. Бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге, аларга беркетелгән бюджет керемнәре төрләре (төрләре) җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән раслана.

Җирлекнең финанс органы Баш администраторлары җирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлар исемлеген раслай.

Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләр Исемлеге җирлек советы карары белән җирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы составында билгеләнә.

Бюджет чыгымнары төрләренең бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм программага карамаган эшчәнлек юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) исемлеге бюджет турында җирлек советы карары белән йә жыелма бюджет язмасы белән билгеләнгән очракларда бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында раслана.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының статьялары һәм төрләре исемлеге, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын раслаганда, җирлек бюджеты турында җирлек Советы карары белән раслана.

#### 5 Статья. Җирлекнең бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Авыл җирлегендә бюджет процессы Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессының төп этаплары булып тора:

- 1) җирлек бюджеты проектын төзү;
- 2) җирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) җирлек бюджеты үтәләше;
- 4) җирлек бюджеты үтәләшен контрольдә тоту;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисабын төзү, тикшерү, карау һәм раслау.

## Мәкалә 6. Бюджет процессында катнашучылар

1. Бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) Жирлек Советы;
- 2) Жирлек Башлыгы;
- 3) жирлек башкарма комитеты;
- 4) жирлекнең Контроль-хисап органы;
- 5) жирлекнең финанс органы;
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр;
- 7) бюджет керемнәре Баш администраторлары, администраторлары;
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алуучылар.

2. Жирле үзидарә органнары булып торучы бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре үзенчәлекләре бюджет законнары, жирлек уставы һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

## 7 Статья. Жирлек Советының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджеты проектын карый, жирлек бюджетын раслый, жирлекнең үсеш планнарын һәм программаларын кабул итә, жирле бюджет үтәләше турында еллык хисапны раслый, жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә.;

2) жирлек бюджеты үтәләшен контрольдә тотучы органнарның хокукый статусын формалаштыра һәм билгели;

3) жирлек бюджеты белән бергә жирлекнең чыгым йөкләмәләрен раслый;

4) муниципаль бурыч буенча өстәмә чикләүләр раслый;

5) жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү күләмен һәм шартларын раслый;

6) жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертларны, шул исәптән карар буенча вәкаләтләр өләшен гамәлгә ашыру өчен бюджетара трансфертлар билгели;

төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү;

7) Чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирлек бюджеты проектын караганда муниципаль гарантияләренә күләмен һәм тәртибен билгеләү турында Карар кабул итә.;

8) муниципаль берәмлекнең муниципальара хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгели;

9) муниципальара характердагы жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү өчен жирлек бюджетыннан район бюджетына бюджетара трансфертлар күчерү һәм алардан файдалану максатларын һәм тәртибен раслый.;

10) жирлекнең муниципаль милкендә булган мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук федераль законнарда каралган очрактан тыш, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәт күрсәтүләренә тарифларны билгеләү турында Карар кабул итү тәртибен билгели.;

11) муниципаль казна учреждениеләре күрсәтә торган түләүле хезмәтләрдән жирлек бюджетына керемнәр жиберү тәртибен һәм күләмен билгели, ел саен муниципаль

унитар предприятиеләр тарафыннан жирле бюджетка салым һәм башка мәҗбүри түләүләрдән соң калган табышның бер өлешен күчерү тәртибен, күләмнәрен һәм срокларын билгели.;

12) жирле салымнар һәм җыемнар билгели, алар буенча ставкалар күләмен билгели һәм салымнар һәм җыемнар турында федераль законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә аларны түләү буенча ташламалар бирә;

13) федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъектлары законнары нигезендә муниципаль район бюджетына күчерелергә тиешле аерым салым булмаган керемнәрдән авыл жирлекләре бюджетларына керемнәренә күчерү нормативларын билгели.;

14) жирлекнең контроль-хисап органнарын формалаштыра, аларның составын раслый;

15) жирлек бюджеты үтәлешен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, жирлекнең үсеш программаларын куллануны, эшчәнлеген контрольдә тотар;

Авыл жирлеге башкарма комитеты;

16) Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм бюджет законнарының башка хокукый актлары, жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Мәкалә 8. Жирлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек башлыгы жирлек Советы тарафыннан сайлана һәм аның рәисе вәкаләтләрен башкара.

Жирлек Башлыгы:

1) башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, граждандар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә муниципаль берәмлек исеменнән эш итә, ышанычнамәсез муниципаль берәмлек исеменнән эш итә;

2) жирлек Советы эшен оештыра, Жирлек Советы сессияләрен чакыра һәм аларга рәислек итә;

3) жирлек уставы белән билгеләнгән тәртиптә жирлек Советы кабул иткән норматив хокукый актларга кул куя һәм халыкка җиткерә;;

4) жирлек Советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәэмин итү өчен жирлек бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

5) жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

6) жирлек башлыгы аларны үткөрү инициативасы белән чыккан очракта, гавами тыңлаулар билгели;

7) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль берәмлекләр башлыклары вәкаләтләренә кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук жирлек уставы, жирлек Советы карарлары һәм әлеге Нигезләмә белән жирлек башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Жирлек Советы Рәисе йөзүендә авыл жирлеге башлыгы:

- жирлек советы утырышларын әзерләү белән җитәкчелек итә, шул исәптән жирлек бюджеты белән бәйлә мәсьәләләр буенча да;

- жирлек советының авыл жирлеге бюджеты турындагы карары проектының профильле депутат комиссиясенә, шулай ук бәяләмә әзерләү өчен контроль - хисап органына җибәрә;

- тиешле бәяләмәләрне алганнан соң, жирлек бюджеты турында карар проектын жирлек Советы каравына кабул итү яки аны жирлек башкарма комитетына эшләп бетерү өчен кире кайтару турында Карар кабул итә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек уставы нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итә.

## 9 Статья. Жирлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

1. Авыл жирлеге башкарма комитеты:

1) Социаль-икътисадый үсеш фаразын эшләүне гамәлгә ашыра

План чорына жирлекләр;

2) жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын эшли;;

3) жирлек бюджеты проектын кирәкле документлар һәм материаллар белән жирлек Советына раслауга кертә.;

4) жирлек бюджетының үтөлешен һәм бюджет хисаплылыгын тәзүне тәэмин итә, жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык отчетны жирлек Советына раслауга тапшыра;

5) законнар нигезендә юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр бирү тәртибен, шартларын билгели;

6) Башкарма комитетның финанс ресурслары белән эш итә;

7) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

8) расланган бюджет нигезендә үз вәкаләтләре чикләрендә жирлек акчалары белән эш итә;;

9) законнар нигезендә казна учреждениеләре булмаган башка коммерцияле булмаган оешмаларга субсидияләр бирү тәртибен, шартларын һәм күләмен раслый;

10) муниципаль учреждениеләр хезмәт күрсәтүләренә тарифларны билгели;

11) жирлек Советы карарлары нигезендә муниципаль берәмлек исемнән муниципаль эчке бурыч алулар, муниципаль берәмлек исемнән кыйммәтле кәгазьләр чыгару юлы белән муниципаль эчке бурыч алулар, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан жәлеп ителә торган кредитлар алуны гамәлгә ашыра, алар буенча муниципаль бурыч йөкләмәләре барлыкка килә, муниципаль милекне залогка тапшыру һәм муниципаль гарантияләр бирү турында шартнамәләр тәзи; жирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар жәлеп итү турында шартнамәләр тәзи;;

12) муниципаль йөкләмәне формалаштыру тәртибен билгели, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет расланган очракта бер елга һәм өч елга кадәр сарыф (бюджет проектын тәзегәндә мөмкин булган төгәлләштереп) бюджет һәм автоном учреждениеләр өчен муниципаль хезмәтләр күләмен билгели, тиешле хезмәтләрне кулланучы булып торучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләре исемлеген билгели, муниципаль йөкләмәнең үтөлешен тикшереп тору тәртибен билгели., Россия Федерациясе законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик һәм юридик затлар тарафыннан тиешле хезмәт күрсәтүләр өчен түләүгә муниципаль йөкләмәне үтәү турындагы хисапка карата таләпләр, иң чик бәяләр (тарифлар) яисә күрсәтелгән бәяләрне (тарифлар) билгеләү тәртибе, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очракларда муниципаль хезмәт күрсәтүләргә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләре күләмен билгели, жирле бюджет акчалары исәбеннән муниципаль

йөкләмәне үтәүне финанс белән тәэмин итү тәртибен билгели, жирле бюджет акчалары исәбеннән муниципаль бурычны үтәүне финанс ягыннан тәэмин итү тәртибен билгели.;

13) жирле бюджет акчалары исәбеннән расланган Бюджет күләмендә гамәлгә ашырыла торган муниципаль программаларны (ярдәмче программаларны) раслый, аларны гамәлгә ашыру срокларын билгели, муниципаль программаларны эшләү һәм аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибен билгели;

14) муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр төзи, аларның эшчәнлеген финанслау, муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, шартнамә нигезендә билгели һәм аларның житәкчеләрен биләп торган вазыйфадан азат итә.;

15) жирлек Советы карары нигезендә муниципаль заказ формалаштыра, жирлек ихтыяжлары өчен эшләрнең заказчысы булып, жирлекнең үз матди һәм финанс чараларын кулланып тора.;

16) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.;

17) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, бюджет хокукый мөнәсәбәтләренә жайга салучы бүтән муниципаль хокукый актлар, жирлек уставы, әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән мәсьәләләр буенча башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

#### 10 Статья. Жирлекнең Контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

1.Жирлекнең контроль-хисап органы авыл жирлеге Советы тарафыннан оештырыла.

2.Жирлекнең контроль-хисап органын оештыру һәм аларның эшчәнлегенә 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 6-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә. Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә, жирлекнең Контроль-хисап органы эшен һәм эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

3.Авыл жирлеге Советы район Советы белән тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча жирлекнең Контроль-хисап органы вәкаләтләрен район Контроль-хисап палатасына тапшыру турында килешү төзәргә хокуклы.

#### 11 Статья. Жирлекнең финанс органының бюджет вәкаләтләре

1.Жирлекнең финанс органы жирле үзидарә Советы төзи һәм муниципаль берәмлек территориясендә бердәм финанс һәм салым сәясәтен гамәлгә ашыручы, бюджет законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып тора.

2. Жирлекнең финанс органы:

1) жирлек бюджеты проектын һәм урта сроклы финанс планын төзүне гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасын төзи һәм төгәлләштерә;

3) жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле материалларны һәм жирлек бюджеты үтәлеше турында хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

4) баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керемнәр төрләре буенча төр кодлары исемлеген раслый.

Бюджет керемнәренә Баш администраторлары составын һәм (яисә) функцияләрен үзгәртү, шулай ук бюджет керемнәренә классификациясе кодларын билгеләү һәм бирү принциптарын үзгәртү, шулай ук аларга беркетелгән бюджет керемнәре классификациясе кодлары составына үзгәрешләр кертелә.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача каралмаган булса, бюджет чыгымнарының максатчан статьялары исемлеген һәм кодларын билгели;

6) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

7) жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара, чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгына билгеләнгән тәртиптә муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруны гамәлгә ашыра.

Муниципаль бурыч кенәгәсенә әлеге йөкләмәләр төрләре буенча муниципаль берәмлекнең бурыч йөкләмәләре күләме, аларның барлыкка килү һәм үтәлү датасы һәм өлешчә, йөкләмәләрне тәэмин итү рәвешләре турында белешмәләр, шулай ук аның составы, составы һәм аны муниципаль бурыч кенәгәсенә кертү тәртибе һәм вакыты жирлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә торган башка мәгълүмат кертелә;

9) касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләренә составын һәм срокларын билгели.;

10) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибен, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, билгели; бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү;;

11) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру методикасын һәм тәртибен билгели;

12) бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга карата бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алучыларга карата финанслауның иң чик күләмнәрен билгели;

13) жирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турындагы карар белән расланган керемнәренә гомуми күләмнән артык фактта алынган керемнәренә, агымдагы финанс елына (агымдагы финанс елына һәм план чорына) бюджет турында Совет карарына үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук аларны үтәү өчен каралган бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, муниципаль берәмлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә муниципаль бурычны түләүгә жибәрергә хокуклы., Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 статьясындагы 3 пунктында каралган;

14) жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәткәндә бердәм бюджет счетларында акча белән идарә итә;

15) казна акчалары исәбеннән түләтүләр турында суд карарларын үтәү белән бәйле башкарма документларны һәм башка документларны исәпкә алып бара һәм саклый;;

16) жирлекнең бюджет Хисабын формалаштыра һәм төзи;

17) жирлек бюджеты акчаларын алучыларның бюджет акчалары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторларының чаралары белән операцияләре, шулай ук бюджет кредитларын, бюджет инвестицияләрен һәм муниципаль гарантияләрне алучыларның бюджет акчаларын бүлеп бирү, алу, максатчан файдалану һәм кире кайтару шартларын үтәүне контрольдә тоту;;

18) үз карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;

19) бюджет йөкләмәләре лимитын баш бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм алучылар өчен билгели;

20) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерү тәртибен билгели;

21) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра;

22) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләүдә катнаша;

23) адреслы инвестицион программаны төзүдә катнаша;

24) агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнвар аенда Россия Федерациясендә эш булмаган бәйрәм көннәрендә эшчәнлек алып бару өчен кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели;

25) Баш администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган бюджет кытлыкларын финанслау чыганаclarының кодлары исемлеген раслай.;

26) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет законнары, жирлек уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3. Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлек башкарма комитеты һәм район Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырыла ала.

1) 12 Статья. Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләре

2)

3) 1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр һәм бүлүчеләр Исемлеге жирлек бюджеты турындагы жирлек советы карары белән расланган жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы белән билгеләнә.

4) 2. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

5) 1) бюджет акчаларын файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын үзе раслаган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәэмин итә;;

6) 2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр исемлеген төзи;;

7) 3) расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм бюджет ассигнованиеләре чикләрендә үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

8) 4) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезли;;

9) 5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти.;

10) 6) бюджет йөкләмәләре лимитларын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

11) 7) жыелма бюджет формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә

12) имза;

13) 8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

14) 9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

15) 10) алучыларның башка бюджетара трансфертларның үтөлешен тәэмин итә,

16) шартлар, максатлар һәм тәртибен билгеләнгән каршындагы аларны бирү;

17) 11) эчке финанс контролен гамәлгә ашыра.:

18) чыгымнар буенча Эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү һәм бюджет исәбен алып бару процедураларын үтәү, бюджет акчаларын баш бүлүче һәм аңа караган бюджет акчаларын алучылар тарафыннан аңа караган бюджет акчаларын баш бүлүчеләр һәм алучылар тарафыннан үтәү; экономиканы һәм нәтижәлелекне арттыру чараларын эзәрләү һәм оештыру;

19) бюджет акчаларын куллану;

20) 12) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет Хисабын формалаштыра;

21) 13) муниципаль берәмлек исемненән аңа буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;;

22) 14) судта муниципаль берәмлек исемненән муниципаль берәмлек дөгъвалары буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясый:

23) а) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмау) нәтижәсендә, ведомствога буйсынуы буенча, шул исәптән жирле үзидарә органнары актларын бастырып чыгару нәтижәсендә, законнарға туры килми торган зыянны каплау турында.;

24) б) аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә аның казна учреждениесе булып торучы бюджет йөкләмәләре лимитлары житмәгәндә тапшырыла торган бюджет йөкләмәләре.;

25) 15) Россия Федерациясе законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

26) 3. Бюджет акчаларын бүлүче:

27) 1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;;

28) 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы бюджет акчаларын алучылар һәм бүлүчеләр буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;;

29) 3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын Формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;;

30) 4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчаларын баш бүлүченең үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

### 13. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы

1. Жирле үзидарә органнары һәм (яки) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек бюджеты турындагы карар белән расланган жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирлек бюджеты керемнәре баш администраторы:

1) үзенә буйсынган бюджет керемнәре администраторлары исемлеген төзи; Жирлек;

2) жирлек бюджеты проектын һәм (яки) урта сроклы финанс планын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;;

3) жирлек бюджеты керемнәре баш администраторының бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;;

4) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына кертү өчен аларга беркетелгән керемнәр чыганакалары турында белешмәләр тапшыра;"

5) керемнәр буенча Эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисаплылыгын төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруга юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамәлгә ашыра;;

6) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Бюджет керемнәре администраторы:

1) исәп-хисапның дәрәслегенә, бюджетка, пеняларга һәм алар буенча штрафларның тулы һәм үз вакытында башкарылуына исәп-хисап ясауны, исәпкә алуны һәм контрольне гамәлгә ашыра;;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка, пеняларга һәм штрафларга артык түләнгән (түләттерелгән) түләүләрне, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә бирә.;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр исәбе (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә бирә;

5) физик һәм юридик затлар тарафыннан муниципаль хезмәтләр өчен акча, шулай ук жирлек бюджеты керемнәрен формалаштыру чыганагы булган башка түләүләрне түләү өчен кирәкле мәгълүматны «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына бирә;;

6) бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләр һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;;

7) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

14 Статья. Жирлекнең бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын алучы:

1) финанс-хужалык эшчәнлегендә планын төзи һәм аны башкара;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;;

3) үзгәртү каралган бюджет ассигнованиеләрен куллануның нәтижәләрен, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара яисә килешү нигезендә башка муниципаль учреждениегә (үзәкләштерелгән бухгалтериягә) вәкаләтләр тапшыра.;

6) бюджет акчаларын алучының бюджет акчаларын баш бүлүчегә (бүлүчегә) тиешле бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;;

7) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

15 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә)

1. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары (администраторлары) Исемлегенә жирлек Советы карары белән раслана.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакаларының бюджетка керүләренең тулылыгын һәм үз вакытында керүен, бюджетның бердәм санындагы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, контрольдә тотат;;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджетка керүне һәм бюджеттан түләүләрне тәэмин итә;

4) бюджет Хисабын формалаштыра һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет төзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын төзү һәм бюджет исәбен алып бару буенча Эчке стандартларны һәм процедураларны үтәүгә, бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары тарафыннан эчке финанс контролен гамәлгә ашыра;;

6) Россия Федерациясе бюджет законнарында һәм аның нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актларда, шулай ук әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

16. Муниципаль казна учреждениеләренең хокукый хәле үзгәртүләре

1. Муниципаль казна учреждениесе, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача билгеләнмәгән булса, бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы жириле үзидарә органы карамагында тора.

Казна учреждениесенең бюджет акчаларын алучының аларга бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашырганда аның карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) белән хезмәттәшлеге Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «коммерцияле булмаган оешмалар турында» Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Казна учреждениесе эшчәнлеген финанс ягынан тәмин итү жирилек бюджеты һәм бюджет сметасы нигезендә башкарыла.

3. Муниципаль казна учреждениесе, аның гамәлгә кую документларында каралган очракта гына, керем китерә торган эшчәнлекне башкара ала. Күрсәтелгән эшчәнлектән алынган керемнәр жирилек бюджетына керә.

4. Муниципаль казна учреждениесе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Федераль казначылыкта аңа ачылган шәхси счетлар аша бюджет акчалары белән операцияләр башкара.

5. Муниципаль казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, бюджет акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле башка шартнамәләр төзү һәм түләү, әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында башкача билгеләнмәгән булса, казна учреждениесенә жирикерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә муниципаль берәмлек исемнән башкарыла.

Муниципаль казна учреждениесе тарафыннан муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр төзегәндә Нигезләмәнең әлегә өлеше таләпләрән бозу аларны казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы жириле үзидарә органы дөгъвасы буенча суд тарафыннан гамәлдә түгел дип тану өчен нигез булып тора.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак муниципаль казна учреждениесенә бюджет йөкләмәләренең элек жирикерелгән лимитларын киметкән очракта, ул төзелгән муниципаль контрактлардан, башка килешүләрдән килеп чыга торган бюджет йөкләмәләрен үтәү мөмкин булмауга китерә торган, бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) буларак, муниципаль казна учреждениесе Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турында Россия Федерациясе законнары нигезендә Товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) бәясе һәм (яки) күләме буенча яңа шартлар, муниципаль контрактлар, башка килешүләр.

Муниципаль контрактның, башка килешүнең ягы муниципаль казна учреждениесеннән бары тик муниципаль контракт, башка килешү шартларын үзгәртүгә турыдан-туры бәйле фактта тотылган зыянны гына түләтүне таләп итәргә хоуклы.

7. Муниципаль казна учреждениесенә аның акчалата йөкләмәләрен үтәү өчен жирикерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары жирикерелгәндә, мондый йөкләмәләр буенча муниципаль берәмлек исемнән тиешле муниципаль казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы жириле үзидарә органы жавап бирә.

8. Муниципаль казна учреждениесе судта гариза бирүче һәм жавап бирүче буларак мөстәкыйль чыгыш ясый.

9. Муниципаль казна учреждениесе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә башкарма документта күрсәтелгән акчалата йөкләмәләрнең үтәлешен тәэмин итә.

10. Муниципаль казна учреждениесе кредитлар (заемнар) алырга, кыйммәтле кәгазьләр алырга хокуклы түгел. Муниципаль казна учреждениесенә субсидияләр һәм бюджет кредитлары бирелми.

11. Муниципаль казна учреждениесе килешү (килешү) нигезендә башка дөләт (муниципаль) учреждениесенә (үзәкләштерелгән бухгалтерия) бюджет исәбен алып бару һәм бюджет хисаплылыгын формалаштыру вәкаләтләрен тапшырырга хокуклы.

12. Әлеге статьяда билгеләнгән нигезләмәләр, Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезләмәләрен исәпкә алып, жирле үзидарә органнарына (муниципаль органнарга) кагыла.

17 Статья. Бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүне гамәлгә ашыру тәртибе  
Жирлек

1. Жирлек бюджеты үтәлешенә касса хезмәте күрсәтүне Федераль казначылык, Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм (яки) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының вәкаләтле органы Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы (Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органы) белән килешү нигезендә, Федераль казначылыкның территориаль органы тарафыннан бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәткәндә жирлек бюджетын үтәү буенча аерым функцияләргә гамәлгә ашыра.

2. Бюджет үтәлешенә касса хезмәте күрсәтү:

бюджетларның бердәм счетларында акча белән идарә итүне жирлекнең финанс органы норматив хокукый актлар нигезендә башкара.

(Икенче абзац 2013 елның 16 октябрәндәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) бюджеттан касса түләүләре Федераль казначылык органы һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органы тарафыннан федераль казначылык органына һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органына тапшырылган түләү документлары нигезендә аларны тапшыру чираты тәртибендә һәм бюджетның бердәм счетында калдыкларының факттагы булуы чикләрендә гамәлгә ашырыла.; бюджетка касса керемнәре һәм бюджеттан касса түләүләре буенча барлык операцияләр Федераль казначылык органы һәм (яки) ТР Финанс министрлыгының территориаль органы тарафыннан үткәрелә һәм исәпкә алына.

(Икенче абзац 2013 елның 16 октябрәндәге 79-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә) Россия Федерациясе бюджет классификациясе кодлары буенча Татарстан Республикасы бюджеты кодлары; Федераль казначылык органнары һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органнары жирлекнең финанс органына тиешле бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат, шулай ук берләштерелгән бюджетка керүче башка бюджетларны үтәү буенча касса операцияләре турында мәгълүмат тапшыралар.

3. Федераль казначылык органына һәм (яисә) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының территориаль органына Россия Федерациясе Бюджет кодексының 168 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып төзелгән әлеге функцияләргә гамәлгә ашыру турындагы килешү нигезендә жирлек бюджетын үтәү буенча аерым функцияләргә тапшырган очракта, бюджетка касса хезмәте күрсәтү үзәнчәлекләрен Россия

Федерациясе Бюджет кодексының 241.1 статьясындагы 1 пункты нигезлэмэләре нигезендә Федераль казначылык билгели.

4. Банк депозитларында бюджет акчаларын урнаштыру, банк депозитларында бюджет акчаларын урнаштыру хисабына бюджет үтөлеше процессында өстәмә керемнәр алу һәм алынган керемнәрне ышанычлы идарәгә тапшыру, Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрақлардан тыш, рөхсәт ителми.

Агымдагы финанс елы ахырына Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә банк депозитларында урнаштырылган акчалар булу рөхсәт ителә.

## 18. Жирле үзидарә органнары

1. Жирлек бюджеты үтөлешенә финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар булып тора:

- 1) Жирлек Советы;
- 2) жирлекнең Контроль-хисап органы;
- 3) жирлекнең финанс органы;
- 4) жирлек башкарма комитеты;
- 5) бюджет акчаларын баш бүлүче;
- 6) бюджет керемнәренә баш администраторы;
- 7) бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының баш администраторы.

2. Авыл жирлеге Советы башкара:

1) авыл жирлеге бюджеты турында жирлек Советы Карары проекты һәм бюджет - финанс өлкәсендә жирлек Советының башка карарлары проектларын тикшерү һәм раслау барышында алдан тикшерү;

2) агымдагы контроль-жирлек бюджеты турындагы карарның аерым мәсьәләләрен тикшерү барышында;

3) аның үтөлешенә законлылығын, исәп-хисаплылыкның дәрәсләген билгеләү максатларында жирлек бюджетының үтөлеше нәтижәләре буенча киләсе контроль -

3. Жирлекнең контроль-хисап органы Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциптары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

4. Жирлекнең башкарма комитеты бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

5. Жирлекнең финанс органы тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыру рәвешләре һәм тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы, бюджет законнарының башка актлары һәм норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

Һәм муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнгән.

6. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр бюджет акчаларын дәрәс, максатчан, нәтижәле файдалануны тәмин итү өлешендә ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алучылар (алучылар) артыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр субсидияләр, субвенцияләрне аларны алучылар тарафыннан күрсәтелгән акчаларны биргәндә билгеләнгән шартлар һәм максатлар нигезендә куллануны тикшереп торалар.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр ведомство карамагындагы бюджет акчаларын һәм муниципаль унитар предприятиеләрне тикшерергә хокукы.

7. Бюджет керемнәренең Баш администраторлары керемнәр белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыру буенча бюджет керемнәре администраторлары тарафыннан финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуында булган администраторлар тарафыннан бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын каплау буенча бюджеттан касса түлөләрен гамәлгә ашыруны финанс контролен гамәлгә ашыралар.

Бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары ведомство буйсынуындагы бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторларына тикшерүләр үткөрергә хокуклы.

19 Статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

1. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына кертелә:

1) номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан килгән акчалар һәм аларны түлөүгә юнәлдерелгән акчалар арасындагы аерма.;

2) жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларының жәлеп ителгән һәм түләнгән кредитлары арасындагы аерма;

3) район тарафыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма жирлек бюджетына Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетлары тарафыннан бирелгән бюджет кредитлары арасындагы аерма.;

4) тиешле финанс елы дәвамында жирле бюджет акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны үзгәртү.;

5) жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның бүтән чыганаклары.

2. Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына кертелә:

1) жирлек милкәндәге акцияләрне һәм капиталда катнашуның башка рәвешләрен сатудан кергән керемнәр;

2) жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

3) районның башка бурыч йөкләмәләрен Россия Федерациясе валютасында түлөүгә жибәрелә торган акчалар күләме;

4) жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан юридик затларга бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бирелгән бюджет кредитлары суммасы.;

5) жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар белән жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасындагы аерма (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

6) жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счеттан күчерелгән акчалар һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетка күчерелгән акчалар арасындагы аерма (жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта).

Калган акчалар белән идарә итү операцияләре составына жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счетта гамәлгә куючысы жирлек һәм шәхси

счетлары Россия Федерациясе законнары нигезендә районның финанс-бюджет палатасында ачылган оешмалар акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганаклары составына кертелә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән һәм жирлек тарафыннан түләнгән бюджет кредитлары арасындагы аерма;

муниципаль гарантияләрне Гарант тарафыннан үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә, максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә жибәрелә торган акчалар күләме.

Статья 20. Муниципаль бурыч

1. Муниципаль бурыч – жирлек тарафыннан кабул ителгән Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән бурыч йөкләмәләре төрләре нигезендә муниципаль бурыч алулардан, өченче затларның йөкләмәләре буенча гарантияләрдән барлыкка килә торган йөкләмәләр, башка йөкләмәләр.

2. Муниципаль бурыч структурасы бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре төркеменнән (алга таба - Муниципаль бурыч йөкләмәсе) тора.

3. Муниципаль берәмлекнең муниципаль бурыч йөкләмәләре буенча йөкләмәләр рәвешендә булырга мөмкин:

1) муниципаль берәмлекнең кыйммәтле кәгазьләренә (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә));

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджетына Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән кредитлар;

4) Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль берәмлек гарантияләренә (муниципаль гарантияләргә);

5) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында чит ил валютасында Россия Федерациясе тарафыннан бирелгән муниципаль гарантияләргә;

6) РФ Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

4. Муниципаль бурыч күләменә кертелә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирлек бюджетына жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) муниципаль берәмлек тарафыннан кредит оешмаларыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) муниципаль берәмлекнең түләнмәгән бүтән бурыч йөкләмәләре күләме.

5. Муниципаль берәмлек бурыч йөкләмәләре кыска вакытлы (бер елдан кимрәк), уртача вакытлы (бер елдан алып биш елга кадәр) һәм озак вакытлы (биш елдан алып 10 елга кадәр) булырга мөмкин.

6. Муниципаль бурыч белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан муниципаль хокукый актлар нигезендә башкарыла.

Шөһәрнең муниципаль бурыч йөкләмәләрен исәпкә алу һәм теркәү Бөгелмә муниципаль районының муниципаль бурыч кенәгәсендә башкарыла.

7. «Иске Гришкин авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге, әгәр күрсәтелгән йөкләмәләр жирлек тарафыннан гарантияләнмәсә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм башка муниципаль берәмлекләрнең бурыч йөкләмәләре буенча җавап тотмый.

8. Муниципаль бурычның иң чик күләме Россия Федерациясе Бюджет кодексының 107 статьясындагы 3 пункттың билгеләнгән чикләүләрдән артмаска тиеш.

9 нчы авыл жирлеге Советы карары белән чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел килә торган елның 1 нче гыйнварына муниципаль бурычның иң югары чиге билгеләнә.

10. Хисап финанс елы өчен жирлек бюджеты үтәләше турындагы хисап буенча жирлек Советы карары белән расланган Чираттагы финанс елында һәм план чорында муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнарының иң чик күләме, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнар күләменә 15 процентыннан артмаска тиеш.

11. Жирлек Советы карары белән чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына, әлеге статьяның 9 өлешендә билгеләнгән чикләүне үтәп, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме билгеләнә.

12. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе «Иске Гришкин авылы жирлеге» Муниципаль бурыч йөкләмәсе шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан башкарылмаган) яисә муниципаль гарантия Срогы узган булса йә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 115 статьясында каралган башка очракларда, күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

13. Әлеге статьяның 12 өлешендә күрсәтелгән сроклар үткәннән соң, Башкарма комитет житәкчесе Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында Карар Чыгара.

14. Муниципаль бурычны төшереп калдыру исәпкә алына торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән, аларны жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча исәптән төшерү суммасына гамәлгә ашырыла.

15. Әлеге статьяның 12-14 өлешләренең гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр алдындагы муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

21 Статья. Россия Федерациясе валютасында белдерелгән жирлекнең бурыч йөкләмәләрен туктату һәм аларны муниципаль бурычтан төшереп калдыру

1. Әгәр Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч йөкләмәсе түләү шартлары белән каралган түләү датасыннан соң килүче датадан соң өч ел эчендә түләүгә тапшырылмаса (йөкләмәләр шартлары һәм районның муниципаль хокукый актларында билгеләнгән гамәлләр кредитор тарафыннан үтәлмәсә), күрсәтелгән йөкләмә тулысынча туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советының муниципаль хокукый актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Муниципаль гарантияләр буенча Россия Федерациясе валютасындагы жирлекнең бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә туктатуга нигез булып торган вакыйгалар (хәлләр) килеп туганда тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар (хәлләр) килеп туган очракта муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

2. Башкарма комитет, әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацында күрсәтелгән сроклардан соң, Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру турында муниципаль хокукый акт чыгара.

3. Муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе валютасында белдерелгән күчәрелә торган муниципаль бурыч йөкләмәләре төрләре буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исәптән төшерү суммаларын чагылдырмыйча аларны исәптән төшерү суммасына муниципаль бурыч күләмен киметү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Әлеге статьяның 1 пунктындагы беренче абзацының, 2 һәм 3 пунктларының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

5. Муниципаль бурычтан реструктурлаштырылган, шулай ук түләнгән (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан төшереп калдыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

6. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмиссия шартлары нигезендә аларны тулы күләмдә эмитлаштырган орган тарафыннан сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган операцияләргә алмаштыру нәтижәсендә яисә башка операцияләр) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең чыгару, түләү датасына кадәр, күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда түләнгән дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмитенты үз тарафыннан чыгарылган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләргә түләп бетерү датасы җиткәнчә сатып алынган (алмашу нәтижәсендә алынган яисә Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр нәтижәсендә алынган) дип танырга хокуклы.

22 Статья. Муниципаль бурыч алулар

1. Муниципаль бурыч алулар (алга таба - бурыч алулар) авыл җирлегә исемнән башкарма комитетка бирелә.

2. Агымдагы финанс елында бурыч алуларның иң чик күләме агымдагы финанс елында жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга һәм жирлек бюджетының бурыч йөкләмәләрен түләүгә җибәрелә торган суммадан артмаска тиеш.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең муниципаль бурыч алулар программасы, бурыч алуларының һәр төре буенча бурычның төп суммасын түләүгә юнәлдерелә торган акча күләме һәм җәлеп итү күләме күрсәтелгән, жирлекнең барлык эчке бурыч алулары исемлегеннән гыйбарәт.

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

23 Статья. Муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль бурыч алуларның иң чик күләме дип тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары буенча жирлек бюджетына акча җәлеп итүнең җыелма күләме аңлашыла.

2. Жирлек бюджетына акча жәлеп итү күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы бурыч алулар программалары белән билгеләнә, һәм тиешле финанс елында акчаларны жәлеп итүнең гомуми суммасы жирлек бюджеты кытлыгын финанслауга жибәрелә торган акчаларның гомуми суммасыннан һәм «Иске Гришкин авылы жирлегенә» муниципаль берәмлегенә тиешле финанс елына һәм план чорына бюджеты турында жирлек Советы карары белән расланган " Иске Гришкин авыл жирлегенә" муниципаль берәмлегенә бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәренән артмаса тиеш., РФ Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып.

3. Хисап финанс елында «Иске Гришкин авылы жирлегенә» муниципаль берәмлегенә бурыч алуларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан һәм хисап финанс елы йомгалары буенча «Бәрбаш авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәренән артып киткән очракта, агымдагы елның 1 гыйнварына жирле бюджет акчаларының күрсәтелгән арттыру суммасында калдыклары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 96 статьясында каралган максатларга юнәлдерелгән тиеш., агымдагы финанс елына бурыч алуларның иң чик күләме кыскартылган.

24 Статья. Муниципаль эчке бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләренә иң чик күрсәткечләре

1. Жирлек бюджеты турындагы карар нигезендә, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына булган елның 1 гыйнварына), шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиген күрсәтеп, муниципаль эчке бурычның югары чикләре билгеләнә.

2. Муниципаль эчке бурычның югары чикләре өлгә статьяның 3 пунктларында билгеләнгән чикләүләренә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренә, кире кайтарылмый торган түләүләренә һәм (яисә) физик затлар керемнәренә салымнан түләүләренә өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренән түләүләренә расланган күләмән исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмәннән артмаса тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, түбәндәге таләпләренә үтәгәндә, жирлек бюджеты турындагы карар белән раслана:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән гамәлгә ашырыла торган чыгымнарның гомуми күләмәннән тыш, чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) район бюджеты турында расланган карарның 10 процентыннан артмаса тиеш.;

2) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) чираттагы финанс елының 1 гыйнварына булган муниципаль бурычны түләү һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) район бюджеты турында карар белән расланган Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) жирлек бюджетының салым, салым булмаган керемнәренә һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан дотацияләренә гомуми күләмәннән (Чираттагы финанс елына) 20 проценттан артмаса тиеш.; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының

һәр елыннан соң килүче елның 1 гыйнварыннан соң бурыч йөкләмәләрен вакытыннан алда түләүгә җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

25 Статья. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла һәм (яисә) түләнгән тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке бурыч алулар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке бурыч алулар программасы белән билгеләнә:

1) Чираттагы финанс елында һәм план чорында (Чираттагы финанс елында) муниципаль эчке бурыч алуларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары (Чираттагы финанс елында) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча җирлек бюджетына акча җәлеп итү күләмнәре һәм тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары.;

2) тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен түләү күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) муниципаль эчке бурыч алулар программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына (Чираттагы финанс елына) тиешле бюджет турында карарга кушымта булып тора.

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч алулар программасында чагылдырылмый.

26 Статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елына (Чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыруның иң чик күләмнәре номиналь бәя буенча җирлек Советы тарафыннан җирлек Советының бюджет турында карарында билгеләнгән Эчке муниципаль бурычның югары чикләреннән тыш билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмитенты булып җирле администрация тора, ул җирлек уставы муниципаль бурыч алуларны тормышка ашыру хокукына ия.

3. Җирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләр төрләре һәм аларның эмиссиясе һәм мөрәҗәгатьләре тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

27 Статья. Муниципаль гарантияләр бирү

1. Муниципаль гарантия – гарантиядә каралган вакыйга (гарантия очрагы) килеп туганда, гарантия (бенефициарга) бирелгән затка аның язма таләбе буенча бирелә торган йөкләмә шартлары нигезендә өченче зат (принципал) аның бенефициар каршындагы йөкләмәләрен үтәү өчен җавап бирергә тиеш булган бурыч йөкләмәсе төре.

2. «Иске Гришкин авылы җирлегә» муниципаль берәмлеге исемнән муниципаль гарантияләр Башкарма комитет тарафыннан бирелә, бирелә торган муниципаль гарантияләрнең гомуми суммасы чикләрендә, җирлек Советының бюджет турында Карарында күрсәтелгән.

3. Муниципаль гарантия тәэмин итә ала:

1) принципалның бенефициар алдындагы бурычын (төп йөкләмәне) тиешенчә үтәү);

2) коммерциячел булмаган характердагы гарантия очрагы килеп туганда барлыкка килгән зыянны каплау.

Муниципаль гарантия инде туган йөкләмәләрне дә, киләчәктә барлыкка килгән йөкләмәләрне дә тәэмин итү өчен дә бирелергә мөмкин.

Муниципаль гарантия Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә һәм җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә бирелә.

4. Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы Чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясе валютасында бирелергә һәм үтәлергә тиешле муниципаль гарантияләрнең исемлегеннән гыйбарәт:

- 1) гомуми гарантия күләме;
- 2) һәр максат буенча гарантия күләмен күрсәтеп гарантияләү максатлары;
- 3) гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы булу яисә булмау;;
- 4) гарантия очраклары буенча гарантияләрне үтәү өчен чираттагы финанс елында каралган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме.

Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәэмин ителә торган йөкләмәләр белдерелгән валютада бирелә һәм үтәлә.

Күрсәтелгән гарантияләр бары тик муниципаль гарантияләр программасы составында Россия Федерациясе валютасында расланган очракта гына гамәлгә ашырылырга тиеш.

Россия Федерациясе валютасындагы муниципаль гарантияләр программасы җирлек бюджеты турындагы карарга кушымта булып тора.

#### 28 Статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия принципалның бенефициар каршында шартнамәдән яисә башка алыш-бирештән (төп йөкләмәдән) барлыкка килгән акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәэмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципал йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәэмин итми, шул исәптән принципалга аларның вакытыннан алда үтәлеше яисә принципал йөкләмәләрен үтәү вакыты якынлашкан вакыйгалар (шартлар) җиткән очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма формасы мәҗбүри булып тора.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмә суммасы чагылдырылган валютада бирелә һәм үтәлә.

5. Муниципаль гарантия буенча Гарант принципалның үзенә тәэмин ителгән йөкләмәсе буенча гарантия суммасы чикләрендә субсидиар җаваплылык тота.

6. Муниципаль гарантиядә күрсәтелә:

1) Гарант исеме (тиешле гавами-хокукый белем бирү – район) һәм Гарант исемнән гарантия биргән орган исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципалның исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (төп йөкләмәнең исемен, бәяләмәсен һәм Номерын (булган очракта), төп йөкләмәнең гамәлдә булу вакытын яисә аның буенча йөкләмәләрен үтәү вакытын, якларның атамаларын, төп йөкләмәнең башка мөһим шартларын күрсәтеп));

5) Гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантия үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу срогы;

9) гарантия очрагын билгеләү, гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую вакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча йөкләмәләрен Гарант тарафыннан үтәү тәртибе;

12) гарантиянең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә, принципалның гарантия белән тәэмин ителгән йөкләмәләренең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәлгәндә (туктатылганда) гарантия суммасын киметү нигезләре һәм гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелә алмый торган төп йөкләмә шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициарга Гарант тарафыннан түләнгән акчаларны каплау турында принципалга Гарант таләбе хокукы булу яисә булмау (принципалга карата гарантның регресс таләбе, регресс);

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, Гарант исемнән гарантия бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмый торган муниципаль гарантия бары тик муниципаль гарантия бирә торган район милкендә булган муниципаль гарантия бирә торган хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелә ала. Принципалны тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта мондый муниципаль гарантия гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм принципалның Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясә граждан законнары таләпләренә туры килә торган, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясә граждан законнары таләпләренә туры килә торган вакытында гарантның гарантның гарантның тулы күләмдә яисә гарантиянең нинди дә булса өлешендә барлыкка килгән принципалга карата регресс таләбен канәгатьләндерү буенча принципал йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәэминат бирелгәнче муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) башлану белән билгеләнә.

9. Гарант бенефициарның алдан язма рөхсәтеннән башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртәргә хокуклы түгел.

10. Муниципаль гарантия буенча бенефициарның гарантка карата булган таләпләр, яңа хужага (сатып алуыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (эмитентка) күчүгә, принципал (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйлә рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән таләпләрнең хокукларын тапшырудан (күчүдән) тыш, алдан язма ризалыгыннан башка тапшырыла (бүтән нигезләр буенча күчәргә) алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очрақларда һәм нигезләр (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктындагы 14 пунктчасында күрсәтелгән гарантның язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук бу статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясә Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципалы үтәлгәндә Гарант тарафыннан таныла.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турында бенефициар таләбе (гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе) гарантиядә билгеләнгән очракта гына гарантка бирелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе гарантиядә билгеләнгән тәртиптә, гарантиядә күрсәтелгән документларны кушып, язма рәвештә гарантка белдерелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантиядә һәм муниципаль гарантияне бирү турындагы килешүдә билгеләнгән срогыннан элек гарантияне үтәү турында таләпләрне, шул исәптән принципалның гарантиясе белән тәмин ителгән йөкләмәләрне үтәү срогы якынлашкан дип санала торган вакыйгалар (шартлар) вакытында да, күрсәтергә хокуклы түгел.

14. Гарант гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен кую турында принципалга хәбәр итәргә һәм принципалга таләпнең күчәрмәсен тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән срокта, бенефициарның күрсәтелгән таләпкә кушып бирелгән документлар белән Гарантия үтәлеше турындагы таләбен карарга һәм гарантия шартларына таләпләр һәм аңа кушып бирелгән документлар туры килү-килмәвен тикшерергә тиеш.

16. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) гарантия бирелгән срок тәмамланганнан соң (гарантиянең гамәлдә булу срогы) гарантка таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантка тапшырылган);

2) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантиядә билгеләнгән тәртипне бозып, гарантка тапшырылды;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләренең тиешле үтәлешен кабул итүдән баш тартты;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очракларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

17. Гарантиянең үтәлеше турында бенефициар таләбе һәм (яисә) аңа кушып бирелгән документлар нигезсез һәм (яисә) муниципаль гарантия шартларына туры килми дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант бенефициар таләбенә каршы принципал тәкъдим итә алырлык каршылыкларны чыгарырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да әлеге каршылыкларга хокукын югалтмый.

19. Гарантия үтәлеше турында бенефициар таләбен һәм аңа кушып бирелгән документларны нигезле һәм муниципаль гарантиянең тиешле шартлары дип танылган очракта, гарант гарантия буенча йөкләмәне гарантиядә билгеләнгән вакытта үтәргә тиеш.

20. Гарантның бенефициар каршындагы муниципаль гарантиядә каралган йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның срогы чыккан йөкләмәләре күләмендә, ләкин гарантия суммасыннан да артмый.

21. Гарантның муниципаль гарантия буенча бенефициар алдындагы йөкләмәсе туктатыла:

1) гарантта билгеләнгән күләмдә бенефициарга Гарант тарафыннан акча түләр;

2) гарантиядә билгеләнгән вакыт узганнан соң, ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу срогы);

3) принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан принципалның гарантия белән тәмин ителгән йөкләмәләрен үтәгән йө принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен бүтән нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка бирелгән гарантия

үтөлөшө турунда гарантка карата таләп булу-булмауга карамастан) туктатылган очракта, яисә принципалның күрсәтелгән йөкләмәләрен башка нигезләр буенча (бенефициар тарафыннан гарантка һәм (яисә) судка биргән таләпнең булу-булмавына карамастан));

4) гарантка кире кайтару юлы белән бенефициарның үз хокукларыннан һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турунда язма гаризасы буенча үз хокукларыннан баш тартуы нәтижәсендә, принципал тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантия буенча мондый гарантия буенча бенефициарлар һәм киләчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләр фактта булмаган очракта гарантияне кире кайтару нәтижәсендә, гарантны гарантия буенча үз йөкләмәләреннән азат итү турунда гарантия буенча үз хокукларыннан;

5) әгәр тәэмин ителешенә гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән срокта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) гарантка гарантия үтөлөшө турунда гарантка таләп куйганнан соң төп йөкләмәне (шул исәптән принципалны һәм (яисә) бенефициарны бетерүгә бәйле рәвештә) туктатуга яисә аның гамәлдә булмавын алыш-биреш дип тануга бәйле рәвештә;;

7) бенефициарның башка затка яисә бенефициарга караган башка нигезләр буенча гарантка гарантия, хокуклар һәм (яисә) бурычлар буенча таләп хокукларын бүтән затка тапшырган очракта, гарантның алдан язма ризалыгынан (күрсәтелгән таләпләрнең (хокукларның һәм бурычларның) яңа хужасына (сатып алуыга) облигациягә хокукларның яңа хужасына (сатып алуыга) күчүенә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турунда Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән таләпләрне (хокукларын) алдан тапшырудан (күчүдән тыш), принципалның (эмитентның));

8) принципал тарафыннан башка затка тапшырылган яисә принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча башка затка күчкән очракта, гарантның алдан язма ризалыгынан башка, төп йөкләмә буенча принципалга караган хокукларның һәм (яисә) бурычларның (бурычның) башка нигезләре буенча принципал тарафыннан тапшырылган очракта;;

9) гарантияләрдә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләр буенча гарантияне чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очракларда.

22. Гарантның аның буенча йөкләмәләре туктатылганнан соң бенефициарның гарантияне тотып калу күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокукларны сакламый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турунда мәгълүм булган Гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Бенефициар һәм муниципаль гарантияне чакыртып алу яисә туктатуга китерә торган хәлләрнең килеп чыгуы турунда мәгълүм булган принципал бу хакта гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую белән бәйле булса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар исәпкә алына

бюджет кытлыгын финанслау чыганакларында, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр Гарант тарафыннан муниципаль гарантияне үтәү гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукы барлыкка килүгә китермәсә йә бенефициарның

принципалга карата таләп хокукы гарантка юл кую белән бәйлә булмаса, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акча тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарант тарафыннан гарантия буенча йөкләмәләрнең тулы күләмдә яисә нинди дә булса өлешендә үтәү йөзеннән түләнгән акчалар регрессы тәртибендә гарантка кайтару яисә гарантка бенефициарның принципалга карата бирелгән таләп хокукларын үтәү йөзеннән алынган акчалар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәмин ителгән кредитлар һәм кредитлар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәмин ителгән кредит (займ) акчаларын максатсыз файдалану факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турында шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнарында, муниципаль гарантия бирү турында килешүдә билгеләнгән җаваплылыкка ия.

29. Бенефициарлар булып торган йөкләмәләрне тәмин итүдә бирелә торган муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләрне бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләрне бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

## Башлыгы 2. ПРОЕКТНЫ ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ

### 31 Статья. Жирлек бюджеты проектының төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисади үсеш фаразлары нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү-Башкарма комитетның аерым бер өстенлеге.

Жирлек бюджеты проектының төзү тәртибе һәм сроклары Башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек уставы һәм жирлек Советы карарлары белән билгеләнә торган таләпләрне үтәп билгеләнә.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты проектының төзегәндә Чираттагы финанс елында яисә план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән жирлек үсеше өчен мөһим социаль-икътисади әһәмияткә ия чараларны финанслау буенча депутатлар тәкъдимнәре исәпкә алына.

Депутат тәкъдимнәре ағымдагы елның 20 августыннан да соңга калмыйча Финанс-бюджет палатасына язма рәвештә җибәрелә. Депутат тәкъдимнәре белән хатта финанслауны таләп итә торган объект яки чара, финанслау кирәклеген нигезләү һәм тәкъдимнәренә гамәлгә ашыруга күздә тотылган чыгымнар суммасы күрсәтелергә тиеш.

4. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә халык алдында тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Тыңлаулар нәтижәләре буенча тәкъдимнәр эшләнә, алар нигезендә Башкарма комитет жирлек бюджеты проектының эшләп бетерә.

### 32 Статья. Жирлек бюджеты проектының төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектының үз вакытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында финанс-бюджет палатасы башка финанс органнарыннан, шулай ук дөүләт хакимиятенә башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Бюджет проектын төзү аңа нигезләнә:

1) Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниясенә юлнамасы нигезләмәләре;

2) Татарстан Республикасында бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Татарстан Республикасы Президентының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Юлнамасы нигезләмәләре;;

3) бюджет сәясәтенә төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

4) жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы;

5) озак сроклы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты) ;

6) муниципаль программалар (муниципаль программалар проектлары, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектлары).

33 Статъя. Жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы

1. Жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы кимендә өч ел вакыт эчендә эшләнә.

2. Жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы ел саен Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә эшләнә.

3. Жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы Башкарма комитет тарафыннан жирик Советына бюджет проектын кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразы план чорының параметрларын ачыклау һәм план чорының икенче елы параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән, фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләрен һәм факторларын күрсәтеп, элек расланган параметрлар белән чагыштыру китерелә.

5. Жирик бюджеты проектын төзү яки карау барышында жирикнең социаль-икътисади үсеш фаразын үзгәртү жирик бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

34 Статъя. Жирикнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Башкарма комитет тарафыннан алар билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм әлеге программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе Башкарма комитетның норматив хокукий акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме, программаны раслаган муниципаль хокукий акт нигезендә, бюджет чыгымнарының һәр максатчан статьясы (ярдәмче программасы) буенча бюджет чыгымнарының ведомство структурасы составында жирик Советы карары белән раслана.

Чираттагы финанс елыннан башлап финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән срокларда расланьрга тиеш. Жирик Советы муниципаль программалар проектларын һәм муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне жирик Советының норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә карап тикшерүне тормышка ашырырга хокуклы.

Муниципаль программалар җирлек Советы карары нигезендә җирлек бюджеты турындагы карар үз көченә кәргән көннән ике айдан да соңга калмыйча китерелергә тиеш.

3. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча Башкарма комитет тарафыннан элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап туктатылырга яки үзгәртәргә, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәккә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4. Шәһәр бюджетында программаларны гамәлгә ашыруга, Башкарма комитет билгеләгән тәртиптә аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру өчен бюджет ассигнованиеләре каралырга мөмкин.

35 Статья. Күрсәткечләр составы, предоставляемых карау һәм раслау проектында турында карар җирлек бюджеты

1. Җирлек Советы карарында бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренәң гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефицита (профицит) керә.

2. Бюджет турында карар белән билгеләнә:

бюджет керемнәренәң Баш администраторлары Исемлегә;

бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары Исемлегә;

бюджет ассигнованиеләрен Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясенәң бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төрләре буенча бүлү

бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты акчаларын баш бүлүчәләргә, бүлекләргә, бүлекчәләргә, максатчан статьяларга, Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенәң чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

гавами норматив йөкләмәләренә үтүгә юнәлдерелгән бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

план чорының икенче елына, Чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган очракта, шартлы рәвештә расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң кимендә биш проценты күләмендә (бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы

муниципаль эчке бурычның иң югары чиге, Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның иң югары чиге күрсәтеләп;

жирлек бюджетының Россия Федерациясе Бюджет кодексы, жирлек Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Жирлек бюджеты чыгымнарының ведомство структурасы күрсәткечләрен үзгәртү расланган бюджет ассигнованиеләрен арттыру яисә кыскарту йә бюджет чыгымнарының өстәмә максатчан статьялары һәм (яисә) төрләрә буенча бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар ведомство структурасына кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советы карары белән чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә кертүгә (бюджетта чагылдыруга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым төрләрә (ярдәмче төрләрә) буенча бюджет керемнәрен бюджет турындагы карарда тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) бюджет чыгымнарының гомуми күләмәннән артыграк билгеләнгән максатларга файдалану каралырга мөмкин.

### Башлыгы 3. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 Статья. Жирлек Советы карарына жирлек бюджеты турында карар проектын кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын Авыл жирлегә Советы карарлары белән билгеләнгән срокларда, әмма агымдагы елның 15 ноябрәннән дә соңга калмыйча, түбәндәге документлар һәм материаллар белән бер үк вакытта жирлек Советы карарына кертелә:

1) бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенең яқынча нәтижәләре һәм агымдагы финанс елында жирлекнең социаль-иқтисадый үсешенең көтелүче нәтижәләре.;

3) жирлекнең социаль-иқтисади үсеш фаразы;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең тупланма бюджетының төп характеристикалары фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, дефицит (профицит) ;

5) бюджет проектына аңлатма язуы;

6) Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына (Чираттагы финанс елы һәм план чорының елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына) муниципаль бурычның иң югары чиге);

7) агымдагы финанс елына бюджет үтөлешен бәяләү;

8) жирлек Советы, Контроль-хисап палатасы тарафыннан тәкъдим ителгән, финанс-бюджет палатасы белән әлегә бюджет сметаларына карата каршылыklar барлыкка килгән очракта, күрсәтелгән органнарның бюджет сметалары проектлары;

9) башка материаллар.

Муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программалы булмаган юнәлешләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү бюджеты турындагы карар расланган очракта, бюджет турында карар проектына муниципаль программалар паспортлары тапшырыла.

Әгәр бюджет турында карар проектын бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта булмаса, бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет ассигнованиеләрен бүлү белән кушымта бюджет турында карар проектына аңлатма язуына кушымталар составына кертелә.

37 Статья. Жирлек бюджеты турында карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Муниципаль берәмлек башлыгы чираттагы финанс елына бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң бер эш көне эчендә аны җирлек Советына экспертиза үткөрү өчен контроль-хисап палатасына жиберә.

2. Контроль-хисап палатасы 5 эш көне эчендә бюджет турында карар проекты турында бәяләмә әзерли.

Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе җирлек Советы депутатлары тарафыннан җирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

3. Җирлек Советы Рәисе Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе нигезендә җирлек Советы тарафыннан җирлек бюджеты турында карар проектын карап тикшерүгә кабул итү яки аны Башкарма комитетка эшләр бөтөрү өчен кире кайтару турында Карар кабул итә.

Җирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән, эшләр бөткәннән соң биш эш көне эчендә җирлек Советына тапшырылырга тиеш.

4. Җирлек советы җирлек бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

5. Бюджет проекты алга таба гавами тыңлаулар уздыру максатларында халыкка җиткерелергә (бастырып чыгарылырга) һәм рәсми порталда урнаштырылырга тиеш.

6. Халык алдында тыңлаулар үткәргәннән соң, җирлек бюджеты турындагы карар проекты җирлек Советы тарафыннан бер укылышта карала һәм тулысынча кабул ителә.

7. Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән чираттагы финанс елына җирлек бюджеты турындагы карар 20 декабрьдән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек башлыгына имза салу һәм халыкка җиткерү (бастырып чыгару) өчен жиберелә.

8. Җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карары Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

9. Әгәр җирлек Советының авыл җирлеге бюджеты турындагы карары агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәсә:

1) Финанс-бюджет палатасы бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләренең лимитларын финанс хисабы елында бюджет ассигнованиеләренең уникаль өлешеннән һәм бюджет йөкләмәләре лимитларыннан артмаган күләмдә ай саен җиткерергә хокуклы;

2) җирлек Советы карары белән җирлек бюджеты турында билгеләнә торган башка күрсәткеләр җирлек Советы карары белән җирлек советының Финанс хисап елына бюджеты турында карары белән билгеләнгән күләмнәрдә (нормативларда) һәм тәртиптә кулланыла;

3) Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларына бюджетара трансфертларны бүлү һәм бирү тәртибе хисап финанс елына билгеләнгән рәвештә саклана.

10. Әгәр җирлек Советының финанс елы башланганнан соң өч ай узгач, бюджет турындагы карары үз көченә кермәсә, Финанс-бюджет палатасы әлеге статьяның 9 өлешендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бюджет үтәлешен оештыра.

Шул ук вакытта финанс-бюджет палатасының хокуклары юк:

1) бюджет йөкләмәләре лимитларын һәм бюджет ассигнованиеләрен Россия Федерациясә Бюджет кодексы белән билгеләнгән юридик һәм физик затларга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләренә җиткерергә;;

2) бирергә бюджет кредитлары;

3) алдагы финанс елының сизгә артык бурыч алуларының кварталга исәпләнгән күләме күләмендә бурыч алуларны гамәлгә ашырырга;;

4) формалаштырырга резерв фондлары.

Әлеге статьяның 9 һәм 10 өлешләрәндә күрсәтелгән чикләүләр гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә, муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә һәм түләүгә бәйлә чыгымнарға кагылмый.

11. Әгәр жирлек Советы карары ағымдагы финанс елы башланганнан соң һәм бюджет үтәләше әлеге карар үз көченә кергән көнгә кадәр шушы статьяның 9 һәм 10 өлешләрә нигезендә гамәлгә ашырыла икән, күрсәтелгән карар үз көченә кергән көннән бер ай эчендә Башкарма комитет жирлек Советына карауга һәм раслауга жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү турында карар проектын тәкъдим итә, бюджет белән вакытлыча идарә итү чорында бюджет үтәләшен исәпкә алып, бюджет күрсәткечләрен ачыклаучы документлар

Күрсәтелгән карар проекты авыл жирлеге Советы тарафыннан тәкъдим ителгән көннән алып 15 көннән дә артмаган вакытта карала һәм раслана.

Әлеге статья район бюджетын төзегәндә һәм үтәгәндә, 2020 елга һәм 2021, 2022 еллар план чорына бюджеттан башлап, барлыкка килә торган хокук мөнәсәбәтләренә карата кулланыла.

#### Башлыгы 4. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ҮТӘЛӘШЕ

##### 38 Статья. Бюджет үтәләше нигезләрә

1. Жирлек бюджетының үтәләше Башкарма комитет тарафыннан тәэмин ителә. Бюджет үтәләшен оештыру Финанс-бюджет палатасына йөкләнә.

2. Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә башкарыла.

3. " Бөрбаш авыл жирлеге" муниципаль берәмлегендә бюджетның казначылык үтәләше билгеләнә.

##### 39 Статья. Жирлек бюджетының жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү Финанс-бюджет палатасы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләрә жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турында Карар кабул ителгән очракта, финанс-бюджет палатасы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертә.

3. Бюджет үтәләше барышында жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрә финанс-бюджет палатасы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртелергә мөмкин:

1) гавами норматив йөкләмәләрне үтәү өчен бюджет ассигнованиеләрә житәрлек булмаган очракта - күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләменә ағымдагы финанс елында жирлек Советы карары белән расланган бюджет ассигнованиеләрәнең гомуми күләменә 5 проценты чикләрендә аларны үтәүгә бюджет ассигнованиеләрә житәрлек булмаган очракта-күрсәтелгән ассигнованиеләрнең гомуми күләмен арттырып, ағымдагы финанс елында аларны үтәүгә жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән расланган бюджет ассигнованиеләрәнең гомуми күләменә 5 проценты чикләрендә;

2) бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (алар карамагындагы бюджет учреждениеләрәнең) составы яисә вәкаләтләрә (функцияләрә) үзгәргән, Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбенә жирле үзидарә органнары вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны, жирлек бюджеты акчаларына түләтүне, резерв фондлары акчаларын куллануны һәм расланган бюджет ассигнованиеләрә составында башка рәвештә резервланган суд актларын үтәүне күздә

тоткан законнар үз көченә кәргән очракта, жирлек бюджеты акчаларына түләтүне, резерв фондлары акчаларын куллануны һәм расланган бюджет ассигнованиеләре составында башка рәвештә резервланган, бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен конкурс нигезендә бүлү һәм жирлек бюджетын үтәү үзенчәлекләренә бәйле башка нигезләр буенча, жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән билгеләнгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлү-бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә . ;

3) агымдагы финанс елы һәм план чоры арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта - Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карары белән тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләмен һәм тиешле бүлекләр, бүлекләр, максатчан статьялар, агымдагы финанс елына һәм план чорына чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләмен тиешле финанс елына һәм план чорына жирлек Советы карары белән каралган чикләрдә;

4) агымдагы финанс елында муниципаль хезмәт күрсәтүләргә бюджет ассигнованиеләреннән файдалану хисабына бюджет ассигнованиеләре аерым бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан статьялар һәм чыгымнар төрләре буенча бюджет ассигнованиеләре арткан очракта - тиешле чыгымнарның төре буенча бюджет ассигнованиеләрен арттыру шарты белән агымдагы финанс елында муниципаль хезмәт күрсәтүләр өчен бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме чикләрендә-муниципаль хезмәт күрсәтүләр өчен бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме 10 проценттан артмаган очракта;

5) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә муниципаль бурычны реструктуризацияләүне үткәргән очракта;;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары төрләре арасында бюджет ассигнованиеләрен яңадан бүлгән очракта, бюджет үтәлеше барышында тиешле финанс елына каралган бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме чикләрендә бюджет ассигнованиеләренәң гомуми күләме чикләрендә.

Чыгымнарның Ведомство структурасы нигезендә расланган чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен үзгәрткәндә, гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә һәм муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү бюджет турында карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен рөхсәт ителми;

7) максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар алган очракта, бюджет турында карар белән расланган күләмнәрдән тыш.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жыелма бюджет язмасына, бюджетның бердәм счетындагы калдыклар белән идарә итү операцияләреннән тыш, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре дә кертелә.

#### 40 Статья. Касса планы

1. Касса планында агымдагы финанс елында жирлек бюджетына касса керемнәре һәм жирлек бюджетыннан касса түләүләренәң фаразлары аңлашыла.

Касса планында бюджетның бердәм счетында калдыклар белән идарә итү буенча операцияләрне гамәлгә ашыруга тотылган акчаның иң чик күләме билгеләнә.

2. Финанс-бюджет палатасы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш бүлүче, бюджет керемнәренең баш администраторы, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләр тапшыру составын һәм срокларын билгели.

Касса планын төзү һәм алып бару финанс-бюджет палатасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

41 Статья. Жирлек бюджетының керемнәр буенча үтәлеше

Керемнәр буенча бюджет үтәлеше күздә тотыла:

агымдагы финанс елында гамәлдә булган нормативлар буенча Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек Советының бюджет турында һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән жирлек Советы карары белән, Федераль казначылык органнары һәм бюджетка башка керемнәр исәбеннән жирлек бюджетының бердәм санына күчерү

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түлөнгән яки артык алынган суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын кире кайтару;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түлөнгән яисә артык алынган суммалар хисабына;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләр бюджеты керемнәре администраторы тарафыннан төгәлләштерү (статья 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

артык түлөнгән яки артык алынган салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр суммаларын кире кайтаруны (зачетны, төгәлләштерүне) тормышка ашыру өчен кирәкле, артык бүленгән суммаларны, чараларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык алынган суммаларга исәпләнгән процентлар суммаларын Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм саныннан күчерү.

42 Статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше

1. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп, жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлеше тәртибе билгеләнә.

2. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтәлешен күздә тотат:

- 1) Бюджет йөкләмәләрен кабул итү;
- 2) раслау акчалата йөкләмәләрен;
- 3) Акчалата йөкләмәләргә түләүне санкцияләү;
- 4) акчалата йөкләмәләргә үтәлешен раслау.

3. Бюджет акчаларын алуы бюджет йөкләмәләрен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләргә лимитлары чикләрендә кабул итә.

Бюджет акчаларын алуы бюджет йөкләмәләрен физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән бүтән шартнамәләр төзү юлы белән яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алуы түләү бурычын түләү документлары һәм аларны түләүне санкцияләү өчен кирәкле башка документлар нигезендә, оператив-эзләү чараларын үтәүгә бәйлә очракларда түләү документлары нигезендә раслый.

5. Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет акчаларын алуыга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләрен алуыга житкерелгән бюджет ассигнованиеләре чикләрендә башкарылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрнең үтөлешен раслау жирлек бюджетының бердәм сөтыннан физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясә бюджет системасы, халыкара хокук субъектлары бюджетлары фәйдасына акчаны исәптән төшерүне раслый торган түләү документлары нигезендә, шулай ук бюджет акчаларын алуыларның акчалата йөкләмәләрен үтәү буенча акчалата булмаган операцияләрне үткәрүне раслый торган башка документлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

#### 43 Стәтья. Бюджет язмасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын тәзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, Башкарма комитет тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган һәм Башкарма комитет тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә тәзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Чыгымнар буенча бюджет язмасы күрсәткечләре Чираттагы финанс елы башына кадәр ведомствога караган эш бирүчеләргә һәм бюджет акчаларын алуыларга житкерелә.

3. Бюджет язмаларын тәзү һәм алып бару тәртибе бюджет акчаларын баш бүлүченең (бүлүченең) бюджет язмасы белән раслана торган чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары, шулай ук дәүләт идәрәсә секторы операцияләрен классификацияләү кодлары буенча күрсәткечләрне детальләштерүне гамәлгә ашыру хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә үзгәртү рөхсәт ителми.

44 Стәтья. Бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча жирлек бюджеты үтөлешә

Бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акчалата йөкләмәләрне түләүне санкцияләү Башкарма комитет тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

#### 45 Стәтья. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясә Финанс министрлығы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларын баш бүлүче тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тәзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүчөнөң бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы тарафыннан әлеге орган житәкчесе тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенәң бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итү һәм (яки) үтәү өчен аңа житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасы дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу буенча бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу план-графикларын формалаштырганда каралган дәүләт (муниципаль) ихтыяжларын тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алу өчен финанс тәминаты күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Казна учреждениесенәң бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенәң бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланьрга тиеш.

Житәкчесе казна учреждениесенәң бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукына ия булган бюджет сметасы күрсәткечләре чыгым төрләренәң элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча, шулай ук тиешле төркемнәренәң (статьяларының) статьялары (статьялары) кодлары буенча, житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләүнең тиешле төркемнәренәң (статьяларының) кодлары буенча житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә детальләштерелергә мөмкин.

#### 46 Статья. Финанслауның иң чик күләме

1. Финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләренә түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләме) раслау һәм аны баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга житкерү карала ала.

2. Финанслауның иң чик күләме, тулаем алганда, бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алучыга карата ай саен яки квартал саен яки квартал саен арта бара торган нәтижә белән, агымдагы финанс елы башыннан бюджет акчаларын төп бүлүчеләрне, бүлүчеләрне һәм алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә билгеләнә.

47 Статья. Бюджет үтәгәндә жирлек бюджеты турында карар белән расланган карардан артык фактта артыграк алынган табышлардан файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә бюджет турында расланган карардан тыш фактта алынган керемнәр Финанс-бюджет палатасы тарафыннан агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, муниципаль бурычларны түләүгә, шулай ук жыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, жирлек субъектының гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә жибәрелә ала.

2. Максатчан билгеләнеше булган физик һәм юридик затлардан, шул исәптән Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән тәртиптә бюджет үтәгәндә расланган керемнәрдән тыш фактта алынган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм кире кайтарылмый торган кертемнәр бюджет чыгымнарын арттыруга, максатчан билгеләнеше булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара

трансфертлар бирү максатларына жибәрелә., агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү белән бәйлә.

48 Статъя. Агымдагы финанс елы тәмамлануы

Бюджет үтөлешә буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана, моңа Россия Федерациясә Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пункттында күрсәтелгән операцияләрдән тыш.

Агымдагы финанс елында бюджет үтөлешә буенча операцияләргә төгәлләү Башкарма комитет тарафыннан Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләргә нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Башлыгы 5. ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ  
ҺӘМ БЮДЖЕТ ХИСАПЛЫЛЫГЫН РАСЛАУ

49 Статъя. Бюджет исәбе, бюджет хисаплылыгы һәм бюджет хисаплылыгын төзү нигезләре

1. Бюджет исәбе һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясә һәм стандартлары Россия Федерациясә Бюджет кодексы нигезләмәләргә нигезендә Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәбе «Бәрбаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң финанс һәм финанс булмаган активлары һәм йөкләмәләргә торышы турында акчалата белдерүдә мәгълүмат жыю, теркәү һәм гомумиләштерүнең тәртипкә салынган системасыннан, шулай ук әлегә активларны һәм йөкләмәләргә үзгәртә торган операцияләрдән гыйбарәт.

Бюджет исәбе Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен үз эченә алган сәчетлар Планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе сәчетлары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгын үз эченә ала:

- 1) бюджет үтөлешә турында хисап;
- 2) бюджет үтөлешә балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләргә турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлешә турындагы хисапта Россия Федерациясә бюджет классификациясә нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары буенча бюджет үтөлешә турында белешмәләргә бар.

5. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренәң Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганақларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын алуылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәргә администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганақлары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисаплылыгы нигезендә жыелма бюджет хисаплылыгын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының Баш администраторлары жыелма бюджет хисабын үзләргә билгеләгән вакытта Башкарма комитеткә тапшыралар.

6. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы бюджет акчалары баш администраторларының жыелма бюджет хисаплылыгы нигезендә төзелә.

7. Жирлекнең бюджет хисаплылыгы еллык хисап булып тора. Бюджет үтөлешә турындагы хисап квартал сәен була.

8. Агымдагы финанс елының беренче кварталында, ярты еллыгында һәм тугыз аенда бюджет үтөлеше турындагы хисап Башкарма комитет тарафыннан раслана һәм җирлек Советына, Контроль-хисап палатасына жиберелә.

Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисаплар җирлек Советы карарлары белән расланырга тиеш.

9. Башкарма комитет карары буенча физик затларга хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, шулай ук алар белән бәйлә Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына мәҗбүри түләүләр һәм аларны күчерү, бюджет Хисабын, Бюджет һәм Автоном учреждениеләрнең берләштерелгән хисаплылыгын, бюджет исәбенә алынучы башка мәҗбүри хисаплылыкны төзү һәм тапшыруны, мондый хисаплылыкны тиешле муниципаль органнарда тапшыруны тәэмин итү буенча бюджет исәбен алып бару буенча гомуми таләпләр нигезендә тапшырылырга мөмкин., финанс-бюджет палатасы тарафыннан билгеләнгән.

50 Статья. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап, аны җирлек Советында караганчы, тышкы тикшерелгәргә тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләүне үз эченә ала.

2. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла.

3. Башкарма комитет контроль-хисап палатасына тышкы тикшерү өчен тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында еллык хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтиҗәләре турында хисап;
- 4) хисап хәрәкәте турында акча;
- 5) Аңлатма язуы.

4. Башкарма комитет, агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, аңа бәяләмә эзерләү өчен, җирлек бюджеты үтөлеше турында хисап тапшыра. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү эшләре бер айдан да артмаган вакыт эчендә башкарыла.

5. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Контроль-хисап палатасы тарафыннан җирлек Советына бер үк вакытта Башкарма комитетка юлланган.

51 Статья. Җирлек Советы тарафыннан бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Авыл җирлегә бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта Башкарма комитет тарафыннан да тапшырыла:

- 1) җирлек Советының бюджет үтөлеше турында карар проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләре үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитларын бирү һәм түләү турында хисап;
- 4) эчке бурыч торышы турында хисап;
- 5) Аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Контроль-хисап палатасы Бәяләмәсен алганнан соң җирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапны җирлек советы карый.

Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча җирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында Карар кабул итә.

Җирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карар кире каккан очракта, ул дәрәс булмаган яисә тулы чагылдырылмаган мәгълүматларны бетерү һәм бер айдан артмаган кабат тапшыру өчен кире кайтарыла.

1. Җирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисап авыл җирлеге Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла

52 Статъя. Җирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар нигезендә хисап финанс елына бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм дефицитының (профицитның) гомуми күләмен күрсәтеп, раслана.

2. Хисап финанс елы өчен җирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча керемнәр;

2) керем төрләре кодлары, керемнәренә ярдәмче төрләре, Дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү буенча бюджет керемнәре, бюджет керемнәренә керә торган керемнәр төрләре кодлары, керемнәр төрләре буенча керемнәр;

3) тиешле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджет чыгымнарын классификацияләү бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

5) бюджет кытлыкларын финанслау чыганакларын классификацияләү кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

6) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакларына керә торган дәүләт идарәсе секторы операцияләрен классификацияләү төркемнәре, төркемчәләре, статьялары, төрләре буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары кодлары буенча.

Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар нигезендә шулай ук җирлек Советы карары белән җирлек бюджеты үтөлеше турындагы карар өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр раслана.